

נדרים ג.

למה פתח בכינויים ועבר לידות

בדף ב' הגמרא דנה למה המשנה כתבה כינויים ועברה לדבר על ידות.
הגמרא ניסתה לתרץ שכשיש הרבה דינים מפרשים לפי הסדר וכשאינן התנא מפרש את מה ששנה בסוף ואז חוזר להתחלה.
תירוץ זה נדחה כיוון שבמשנה של "במה בהמה יוצאה" אין הרבה דינים ובכל זאת התנא פירש לפי הסדר.
הגמרא מביאה 2 תשובות לשאלתה בעמוד הקודם:

1. באמת התנא לפעמים מפרש את הדין שפתח בו ברישא ולפעמים את הדין שסיים בו.
2. התנא פתח בידות כיוון שחביבות עליו מפני שנלמדות מדרשא.

הגמרא שאלה למה המשנה ברישא לא פתחה בידות ועברה לכתוב על כינויים, ניסתה לתרץ שהתחילה מכינויים דאורייתא ועברה לידות שנלמדות לדרשא, הקשתה שזה לא מתאים למ"ד ידות לשון שבדו להן חכמים ולכן תירצה שידות כלל לא מוזכרים במשנה. וה"חסורי מחסרא" שאמרנו בהתחלה צריך להיות ש"ידות נדרים כנדרים וכינויי נדרים כנדרים" ואז יפרש ידות ונדרים.

מהיכן נלמד דין "ידות"?

הגמרא למדה מ"לנדור נדר נזיר להזיר" את דין ידות מנזירות שבה עשה ידות נזירות כנזירות, ומ"נדר נזיר" מקישים נזיר לנדרים ולומדים שבנזיר:

1. עובר בבל יחל (כשנזיר אוכל או שותה עובר גם בבל יחל).
2. עובר בבל תאחר (רצתה לומר שמדובר באומר "כשארצה" ודחתה שא"כ ליכא בל תאחר, ואז אמרה שמדובר באומר "לא איפטר מן העולם עד שאהיה נזיר" ואם לא מקבל על עצמו נזירות מיד עובר בבל תאחר, וכן תירצה שמדובר בנודר בבית הקברות שלא יכול להתחיל את נזירותו).
3. יכול להפר נזירות ביתו או אשתו.

הגמרא שואלת למה ללמוד מהיקש שהרי כתוב "לנדור נדר", ולכן אומרת שאי אפשר ללמוד משם כי לא כתוב "נדר לנדור" שמשמע ממנו לדרשא, ובלנדור נדר דברה תורה כלשון בני אדם, ולמי שלא סובר דיברה תורה כלשון בני אדם דורש את ידות נדרים וכו' מ"לנדור נדר", ומקיש נזירות לנדרים; ומ"נזיר להזיר" לומד שנזירות חלה על נזירות.

למי שלא סובר דיברה תורה כלשון בני אדם: או שסובר שאין נזירות חלה על נזירות או שלומד ייתור נוסף מ"להזיר" ולא "ליזור".

בא"י הציעו לומר שיש תנא שלומד ידות מ"לנדור נדר" ויש תנא שסובר שדיברה תורה כלשון בני אדם ולכן לומד מ"ככל היוצא מפיו יעשה".